

1998/2021- WCP

PREZIDENT JAROSLAV HANÁK

V PRAZE DNE 12. LEDNA 2021
Č.J.: GR/010/2021

Vážený pane místopředsedo vlády,

dovolujeme si Vám pro Vaši informaci zaslat zhodnocení aktuálního stavu uplatňování daňových odpočtů na výzkum a vývoj dle ZDP z pohledu zástupců podnikatelské sféry, které jsme nedávno s kolegy provedli. Daňové odpočty na výzkum a vývoj hrají důležitou roli ve státní podpoře inovativních firem. Vzhledem k předešlým intenzivním aktivitám Rady pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI), které se týkaly jak legislativních změn, tak osvětové činnosti, za které děkujeme a kterých si vážíme, považujeme za žádoucí informovat RVVI o aktuální situaci. Došlo by tak k naplnění usnesení z 337. jednání RVVI v bodě A1) 5.

Z našeho pohledu se legislativní opatření osvědčila a letošní rok v této oblasti lze hodnotit pozitivněji, i díky provedeným opatřením, než roky předchozí. Firmy však vyjadřují obavy z přístupu finanční správy v budoucích letech při kontrolách uplatňování odpočtů, a to vzhledem k pravděpodobné konsolidaci státního rozpočtu. To odrazuje zejména malé a střední podniky, které nemají administrativní a finanční kapacity pro případnou obranu při nařčení ze strany finanční správy. Uvítali bychom proto, kdyby vláda a RVVI mohly opětovně a aktivně deklarovat podporu daňovým odpočtům na výzkum a vývoj jako klíčového nástroje konkurenceschopnosti a toto doporučení a pozici opět zdůraznily státním zaměstnancům.

Vážený pane místopředsedo vlády, věřím, že situaci v této oblasti budete nadále sledovat a společně se nám podaří navrátit důvěru firem ve využívání odpočtů na výzkum a vývoj. Bez toho se nepodaří Českou republiku posunout v inovativnosti.

S úctou

Vážený pan

Doc. Ing. Karel Havlíček, Ph.D., MBA

místopředseda vlády, ministr průmyslu a obchodu a ministr dopravy, místopředseda RVVI

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Na Františku 32

110 15 Praha 1

Příloha:

Pohled podnikatelské sféry na situaci v odpočtech na VaV

Základní zhodnocení aktuálního stavu uplatňování daňových odpočtů na výzkum a vývoj dle ZDP z pohledu zástupců podnikatelské sféry

Statistické údaje

Poslední [data ČSÚ](#) z dubna 2020 ukazují situaci za rok 2018, kdy se ještě nemohly projevit legislativní změny v odpočtech na VaV. Nepřímá podpora výzkumu a vývoje podniků v tomto roce sice narostla na historickou úroveň 2,59 mld. Kč, o nastavení podmínek tohoto nástroje však nejvíce vypovídá počet podniků, které výhodu využívají. Zde bohužel od roku 2015 dochází k poklesu jak u domácích, tak zahraničních firem. V roce 2018 uplatnilo daňový odečet na VaV 1 037 soukromých podniků, což bylo téměř o sto podniků méně než v roce 2017 a o cca 200 než v roce 2016.

Obavy a nejistota podnikatelů

1. Evidujeme **obavy firem z dalšího vývoje**, zejména z většího zaměření na kontroly odpočtů v dalších letech (zpětně) a jejich zpřísnění, a to z důvodu zřejmé snahy o snížení deficitu státního rozpočtu při současných politických opatřeních. Nejvíce tyto obavy sdílí malé a střední podniky, které nemají dostatečné prostředky se případně bránit nařčením finančních úřadů. V tuto chvíli pozitivně vnímáno, že nových kontrol na tuto problematiku je méně, byť mohou vycházet z omezeného provozu finančních úřadů. Také v rámci posledních změn pro nové projektové záměry někteří vnímají nebo věří, že aktuální přístup je spíše lepší. Obavy ale u nových projektů přetrvávají pro další roky.

U projektů firem řešené před novelou zákona zaznamenáváme stále v řadě případů obdobně povahou spíše restriktivní přístup finančních úřadů. Naopak u nového systému se zatím osvědčil prvek Oznámení, který dává najevo zájem o řešení projektu VaV. Vidíme tak s obavou, zda přes osvětovou činnost RVVI firmy, které dříve odpočty na VaV využívaly, nebo nové firmy celková situace přivede k vyššímu využívání tohoto nástroje. V diskusích potvrzeny i přetrvávající obavy některých MSP z přístupu státu při využití tohoto nástroje. Dané firmy by v případě problémů neměly kapacity se bránit a zároveň se věnovat ostatním povinnostem v rámci svého podnikání.

Návrh dalšího postupu:

Vláda by měla opětovně deklarovat podporu daňovým odpočtům na výzkum a vývoj i přes zřejmou budoucí snahu o konsolidaci státního rozpočtu. S tímto záměrem a principem by měly být vedeny postupy a školení pracovníků finanční správy. Je třeba zdůrazňovat význam projektů VaV pro další růst ekonomiky a stabilitu společnosti.

2. Praxe ukázala potřebu vyjasnit **zahrnutí náhrad za dovolenou** do odpočtu na výzkum a vývoj, jejichž oprávněnost potvrdil Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) v rozsudku č. 1 Afs 429/ 2018 – 41. NSS. Navíc také v souvislosti se současnou epidemiologickou situací řešily firmy nejasnosti ohledně **ostatních náhrad**, jako je překážka v práci zahrnující dočasnou pracovní neschopnost, nařízenou karanténu aj., státní svátky atd.

nebo dávky nemocenského pojištění. V nedávné době k tomu vydalo Generální finanční ředitelství určitý návod, který by mohl firmám situaci objasnit.

Návrh dalšího postupu:

SP ČR s ostatními partnery materiály GFŘ podrobněji prodiskutuje a v případě připomínek se obrátí s dotazy na Finanční správu, případně společně i s diskusí v rámci PS RVVI.

3. Na základě dříve řešených obav stále zůstává potřeba vyvrátit domněnku, že pro zahrnutí nákladů při realizaci projektu výzkumu a vývoje uplatňovaných v rámci odčitatelné položky na VaV hraje roli **prvek ekonomické nejistoty**. Je třeba znovu požádat GFŘ a MF o odpověď na konkrétní dotazy a situace zaslané Svazem průmyslu a dopravy ČR. GFŘ odkázalo na jaře 2020 na závěry koordinačního výboru, ze kterého lze odvodit správnost výklad SP ČR. Svaz však bude požadovat pro vyšší míru jistoty potvrzení od GFŘ.

Návrh dalšího postupu:

Generální finanční ředitelství by mělo oficiálně reagovat na příklady uvedené v dopise SP ČR ze dne 30. ledna 2020. SP ČR znovu požádá o odpovědi a potvrzení správnosti svých závěrů.